

I E G U L D Ī J U M S T A V Ā N Ā K O T N Ē

**ERAF līdzfinansētā projekta “Vēsturiski piesārņoto vietu
“Inčukalna sērskābā gudrona dīķi” sanācija, II posms”
realizācijas progress un paveiktais kopš
2017. gada decembra**

„Vēsturiski piesārņotās vietas „Inčukalna sērskābā gudrona dīķi”

- Atrodas Inčukalna pagasta teritorijā 30-35km uz austrumiem no Rīgas, bijušajos smilšu karjeros, kurus tagad dēvē par Dienvidu un Ziemeļu dīķiem.
- Galvenā piesārņojošā viela - sērskābais gudrons (melna, šķidra, pusšķidra vai cieta masa ar izteiktu sēra dioksīda smaku).
- Inčukalna dīķos salietais gudrons radies kā medicīnisko un parfimērijas eļļu ražošanas blakusprodukts, iedarbojoties uz eļļām ar koncentrētu sērskābi.

I E G U L D Ī J U M S T A V Ā N Ā K O T N Ē

Dienvidu dīķis pirms projektu uzsākšanas

Iepriekšējais projekts (I posms) un līgums

- Iepriekšējais Inčukalna sērskābā gudrona dīķu sanācijas projekts tika realizēts ES plānošanas periodā 2007.-2013. gadam.
- Projekta I posma kopējās izmaksas ir 28 milj. eiro (t.sk. sanācijas, inženiertehniskās uzraudzības u.c. izmaksas).
- 2010. gada 24. septembrī VVD ar SIA „Skonto Būve” noslēdza iepirkuma līgumu „Vēsturiski piesārņotās vietas „Inčukalna sērskābie gudrona dīķi” projektēšana un sanācijas darbi” Nr. VVD/CS/2010/1-10.
- Pamatojoties uz SIA „Skonto Būve” atteikumu turpināt līguma izpildi, 2015. gada 22. jūlijā līgums tika pārtraukts.
- Pirmā tiesas sēde ar SIA „Skonto Būve” notika 2016.gada 25.maijā, tuvākā nozīmēta š.g. 20.maijā.

Laika posmā starp projektiem

- Ūdens-necaurlaidīga seguma izveidošana
- Teritorijas sakopšana
- Apsardzes nodrošināšana

Apstiprināts lielais projekts (II posms)

- 2016. gada 7. jūnijā Eiropas Komisija sadarbībā ar JASPER pieņēma lēmumu, kas paredz, ka līdz šim projektā veiktās izmaksas tiek atzītas par attiecināmām (ar nosacījumu, ja II posma projekts tiek veiksmīgi pabeigts) un ļauj turpināt Projekta īstenošanu 2014.– 2020. gada plānošanas perioda ietvaros.
- 2017. gada 31. maijā Valsts vides dienests iesniedza lielā projekta „Vēsturiski piesārņoto vietu “Inčukalna sērskābā gudrona dīķi” sanācija, II posms” iesniegumu CFLA;
- 2017.gada 25.oktobrī Centrālā finanšu un līgumu aģentūra izdeva lēmumu par lielā projekta iesnieguma apstiprināšanu, balstoties uz Eiropas Komisijas lēmumu.

Noslēgta vienošanās par projekta īstenošanu

2017. gada 21. novembrī Valsts vides dienests parakstīja vienošanos ar Centrālo finanšu un līgumu aģentūru par Eiropas Savienības fonda projekta īstenošanu, paredzot, ka:

- projekta kopējie izdevumi: 29 699 996,60 EUR;
- kopējie attiecināmie izdevumi: 29 257 746,60 EUR;
- ERAF līdzfinansējums 85% apmērā no attiecināmajiem izdevumiem;
- projekta izdevumi attiecināmi no 2016. gada 1. janvāra;
- projekta darbības īsteno ne ilgāk kā līdz 2023. gada 31.decembrim.

II posma projekta ietvaros veicamās darbības

Dienvidu dīķis
Jālikvidē Dienvidu dīķa piesārņojuma atklātā avota tilpne
Jāveic Dienvidu dīķa ekskavētās tilpnes pamatnes neitralizācija un homogenizācija
Pārklājuma seguma izveide un teritorijas planēšanas darbi, lai nodrošinātu teritorijas atgriešanu ekonomiskajā aprītē
Ziemeļu dīķis
Jālikvidē Ziemeļu dīķa piesārņojuma atklātā avota tilpne, veicot ar sērskābo gudronu piesārņotās grunts ekskavāciju un utilizāciju piesārņotajās kodolu vietās (indikatīvais apjoms 7051 m ³)
Jāizbūvē rievsienu, lai pārtrauktu infiltrāta izskalojumu no dīķa
Jāveic pazemes ūdeņu sanāciju, attīrot indikatīvi 108000 m ³ piesārņota ūdens
Pārklājuma seguma izveide un teritorijas planēšanas darbi, lai nodrošinātu teritorijas atgriešanu ekonomiskajā aprītē

II posma projekta budžets

Sanācijas darbi, t.sk. projektēšana	26,6 milj. EUR
Inženiertehniskā uzraudzība, t.sk. būvuzraudzība	1,6 milj. EUR
Tehniskā palīdzība, t.sk. projekta vadība un konsultācijas (juridiskās, finanšu, iepirkumu u.c.)	0,6 milj. EUR

Sanācijas darbu līgums

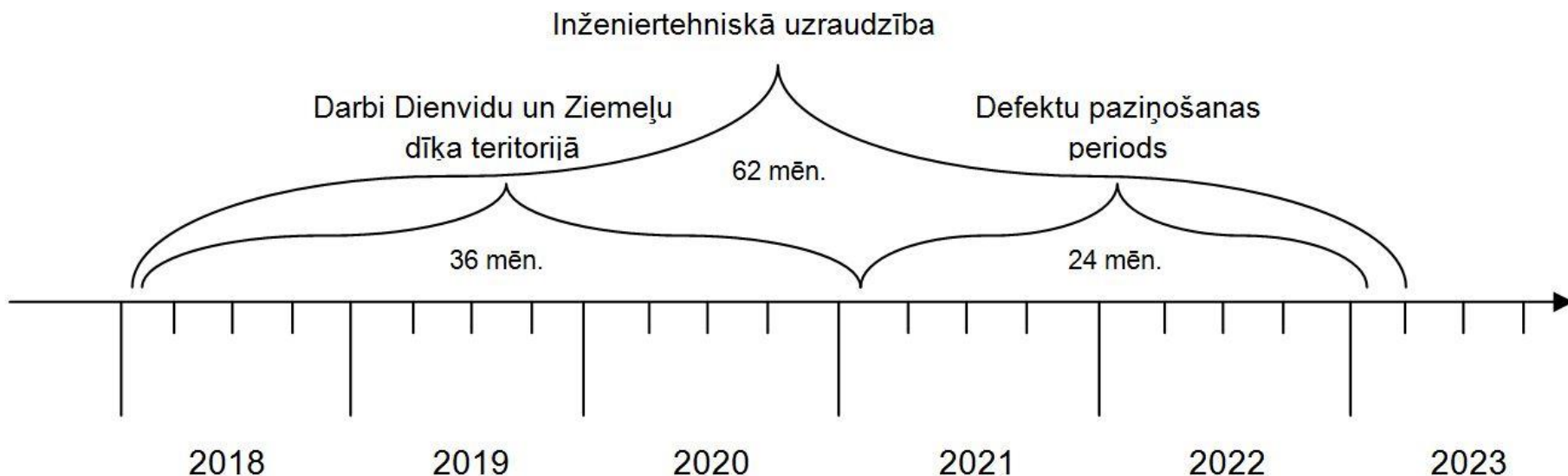
- 2018.gada 1.februārī noslēgts projektēšanas un sanācijas darbu līgums ar pilnsabiedrību «Inčukalns EKO».
- Sanācijas darbu līguma kopējā vērtība ir 26 491 099,41 EUR (ar PVN).
- Līgumu veido Starptautiskās Inženierkonsultantu Federācijas jeb FIDIC «Dzeltenās grāmatas» vispārīgie un speciālie noteikumi.

Inženiertehniskās uzraudzības līgums

- 2018.gada 1.februārī noslēgts projektēšanas un sanācijas darbu līgums ar SIA «Geo Consultants».
- Inženiertehniskās uzraudzības līguma kopējā vērtība ir 1 495 560,00 EUR (ar PVN).
- Inženiertehniskās uzraudzības līguma ietvaros jānodrošina vairāki pienākumi – gan būvuzrauga, gan FIDIC Inženiera, gan sanācijas procesa uzraudzību un kontroli.

I E G U L D Ī J U M S T A V Ā N Ā K O T N Ē

Līgumu izpildes laika grafiks

DIENVIDU DĪĶA PIESĀRŅOJUMA UTILIZĀCIJAS TEHNOĻIŠKĀ SHĒMA

- 1.** Sērskābā gudrona
ekskavēšana no
Dienvidu gudrona dīķa

- 2.** Ekskavētā gudrona nogāde
Tehnoloģiskajā zonā. Uzkrātais
sērskābais gudrons tiek nosvērts

Neitralizācijas materiāls
Irdināmais materiāls
Sērskābais gudrons

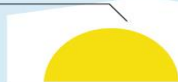

- 3.** Neitralizācijas baseina uzpildīšana
ar sērskābo gudronu, irdināmo
materiālu un neitralizācijas piedevām

- 4.** Sērskābā gudrona neitralizācija un
sekundārā kurināmā sagatavošana
atbilstoši operatora prasībām.
Masa tiek samiksēta ar vertikālās
darbības hidraulisko maisītāju.

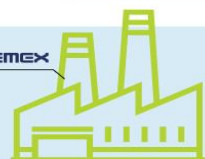
Sagatavotais
sekundārais kurināmais

Noliktava

- 5.** Sagatavotā sekundārā
kurināmā pārvietošana uz
noliktavu un irdināšana,
papildus piedevu pievienošana
nepieciešamā kvalitātes
līmeņa nodrošināšanai

- 6.** Sagatavotā sekundārā kurināmā
transportēšana uz SIA "CEMEX"
rūpniecībai

I E G U L D Ī J U M S T A V Ā N Ā K O T N Ē

Paveiktie darbi Dienvidu dīķī

pirms

pēc

Paveiktie darbi Dienvidu dīķī II

- Izstrādāta un saskaņota nepieciešamā dokumentācija, t.sk. izstrādāti un saskaņoti būvprojekti, saņemtas atzīmes būvatļaujā.
- Izveidota nepieciešamā infrastruktūra.
- Izveidota laboratorija gudrona un sagatavotā sekundārā kurināmā pārbaudei uz vietas objektā.
- Pabeigta dīķa R daļas gudrona ekskavācija (aptuveni 30% no kopējā apjoma).
- 15.04.2019. notika paraugu noņemšana, lai pārlicinātos par darbu pabeigšanu attiecīgos sektoros atbilstoši Sanācijas programmai. Darbi kopumā Dienvidu dīķī tiks pabeigti līdz 2021.gada februārim.

1. Smilts/gudrona slāņa
ekskavēšana un novietošana
teritorijā pagaidu atbērnēs

2. Smilts/gudrona masas
frakcionēšana nodalot
gudrona ieslēgumus
no piesārņotas smilts

Gudrons
Piesārņota smiltis

Sekundārais kurināmais

Attīrīta smiltis

3. Piesārņotās smilts mehāniskā
mazgāšana un gudrona neitralizācija
un sekundārā kurināma sagatavošana.

4. Attīrītās smilts izmantošana
inženiertehniskām vajadzībām

4. Neitralizācija un sagatavotā
sekundārā kurināmā
transportēšana uz SIA "CEMEX"
rūpniecībai

I E G U L D Ī J U M S T A V Ā N Ā K O T N Ē

Paveiktie darbi Ziemeļu dīķī I

pirms

pēc

Paveiktie darbi Ziemeļu dīķī II

- Izstrādāta un saskaņota nepieciešamā dokumentācija, t.sk. izstrādāts un saskaņots būvprojekts, saņemta atzīme būvatļaujā.
- Izveidota nepieciešamā infrastruktūra.
- Pabeigti piesārņotās grunts ekskavācijas darbi 6 sektoros, kuros 15.04.2019. tika noņemti paraugi.
- Daļa (aptuveni 25%) no vispiesārņotākās grunts nogādāta utilizācijai operatoram.
- Piesārņotākās grunts ekskavācija un izvešana no Ziemeļu dīķa tiks pabeigta līdz š.g. septembrim, utilizācija un pārklājums – līdz 2020.gada aprīlim.

Paveiktie darbi Ziemeļu dīķī III

- Izveidota infrastruktūra pazemes ūdens sanācijai.
- Veikta pazemes ūdens atsūkņēšana, attīrīšana un infiltrācija kopumā 20 615 m³, kas veido aptuveni 19% no kopējā indikatīvā apjoma.

Paveiktie darbi Ziemeļu dīķī IV

- Izbūvēta rievsienu vairāk nekā 60% no plānotā apjoma.
- Notiek piesārņotās grunts pārvietošana uz rievsienu iekšpusi.

Projekta uzraudzība

- Izveidota projekta Uzraudzības grupa, kurā pārstāvjus ir nominējusi Centrālā finanšu un līgumu aģentūra, Finanšu ministrija, Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrija, kā arī Valsts vides dienests. Nākamā grupas vizīte objektā plānota 2019.gada jūnijā.
- Ik mēnesi par darbu progresu projektā uzraugošajām institūcijām tiek iesniegts Uzraudzības ziņojums, reizi ceturksnī - Maksājuma pieprasījums.
- Sanācijas darbu līguma izpilde sadalīta posmos un par katra posma izpildes kavējumu ir piemērojams darbu izpildes nokavējuma līgumsods.

leguvumi

- Novērsta piesārņojošo vielu, īpaši sērskābā gudrona, izplatīšanās no piesārņotās vietas pazemes ūdeņos, kā arī uzlabota gruntsūdeņu, virszemes ūdeņu, kā arī augsnes un grunts kvalitāte līdz tādai pakāpei, ka netiek apdraudēta cilvēku un vides veselība, kā arī teritoriju (kopumā ap 7,99 ha) ir iespējams izmantot noteiktai saimnieciskai darbībai saskaņā ar teritorijas plānu.
- Rekultivācijas pārklājums Dienvidu dīķi segs aptuveni 1,5 ha lielu teritoriju, savukārt Ziemeļu dīķi ap 1 ha.